

ВІДГУК
ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА
доктора економічних наук, професора
Маслак Ольги Іванівни
на дисертаційну роботу
ГАВРАСЯ ДМИТРА РУСЛАНОВИЧА
«Планування та регулювання ресурсного забезпечення
інноваційного розвитку підприємств»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 051 «Економіка»

Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами.

Одним з головних завдань, які на теперішній час постають перед багатьма країнами, є забезпечення належних темпів економічного зростання. Це завдання є надзвичайно актуальним і для української економіки, яка знаходиться у несприятливих умовах функціонування через широкомасштабні військові дії. Зрештою, потреба у стабільному та відчутному економічному зростанні збережеться і повоєнний період, коли відбудуватиметься відбудова вітчизняної економіки.

Досягнення довготривалого економічного зростання є неможливим без активізації ділової активності підприємств. Своєю чергою, одним з головних інструментів такої активізації є впровадження у діяльність компаній продуктивних, технологічних та інших інновацій, що забезпечуватиме інноваційний розвиток цих компаній. Проте, таке забезпечення повинно базуватися на наявних у підприємств виробничих, фінансових та інформаційних ресурсах.

На теперішній час у багатьох підприємств України не вистачає необхідних ресурсів для забезпечення свого інноваційного розвитку. Така ситуація нерідко зумовлена не лише об'єктивними причинами, але й недосконалістю існуючої на підприємстві системи управління зазначеним розвитком. Зокрема, це стосується недосконалості процесів планування та регулювання ресурсного забезпечення інноваційного розвитку на вітчизняних підприємствах. Покращення процесу реалізації цих управлінських функцій потребує розроблення науково обґрунтованих теоретико-методичних засад. Тому тема дисертаційної роботи Гаврася Дмитра Руслановича, яка присвячена цим питанням, є безперечно актуальною.

Актуальність теми даної дисертаційної роботи підтверджується також її зв'язком з тематикою науково-дослідної роботи кафедри економіки підприємства та інвестицій Національного університету «Львівська політехніка», а саме: «Формування та використання економічного потенціалу підприємств, галузей, регіону» (номер державної реєстрації 0118U001539) та «Формування та використання економічного потенціалу підприємств, галузей та регіону в умовах інноваційної трансформації та сталого розвитку»

(номер державної реєстрації 0123U102353).

Ступінь достовірності та обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Наукові положення, висновки та рекомендації, які містяться в дисертаційній роботі Гаврася Д. Р., є достатньою мірою обґрунтованими, логічними та достовірними. В методичному плані дослідження проведено правильно. Поставлена в роботі мета – розроблення теоретичних положень та обґрунтування методико-прикладних рекомендацій щодо планування та регулювання ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств – здобувачем досягнута, а задекларовані завдання – виконано. Цьому сприяв правильний вибір предмета та об'єкта дослідження, використання значного обсягу бібліографічних джерел, великого масиву статистичної інформації, фінансово-економічної звітності підприємств, їх якісне застосування і критичний аналіз з конкретними висновками та пропозиціями.

Високий ступінь обґрунтованості результатів дисертаційної роботи Гаврася Д. Р. обумовлений також використанням в якості методологічної бази виконаного дослідження класичних положень сучасної економічної теорії, економіки підприємства, економіки інноваційної діяльності та теорії управління. Окрім того, цьому сприяло плідне використання здобувачем сучасних методів проведення наукових досліджень, а саме: узагальнення (при розробленні теоретичних та прикладних засад планування та регулювання ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств – розділ 1); системного аналізу (при виділенні чинників, які впливають на ресурсне забезпечення інноваційної діяльності, – підрозділ 2.3); економіко-математичного моделювання (для побудови моделей планування фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств – підрозділ 3.1); абстрагування (при аналізуванні та оцінюванні інноваційної діяльності підприємств – підрозділ 2.1; для удосконалення механізму обґрунтування потреби у підвищенні компетенцій працівників підприємств з планування ресурсного забезпечення інноваційного розвитку та покращення інформаційної бази менеджерів та фахівців підприємств, які здійснюють управління їх інноваційною діяльністю, – підрозділ 3.2); оптимізаційний (для розроблення методичних засад гнучкого планування фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств – підрозділ 3.1).

Вивчення змісту дисертаційної роботи Гаврася Д. Р. засвідчує комплексний підхід до виконаного здобувачем дослідження. Дисертаційна робота є добре структурованою, зміст викладеного матеріалу є послідовним та підпорядкованим меті дослідження.

У першому розділі дисертаційної роботи «Теоретичні засади планування та регулювання ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств» розглянуто інноваційний розвиток підприємств як складову їхнього економічного розвитку, його сутність, ознаки та види (с. 46-55); виділені склад ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств, принципи та методи планування цього забезпечення (с. 56-65); досліджено особливості регулювання ресурсного забезпечення інноваційного розвитку

підприємств як важливий засіб подолання перешкод на шляху до такого розвитку (с. 66-77).

У другому розділі дисертаційної роботи «Оцінювання наявного ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств» виконано оцінювання економічного розвитку підприємств та його інноваційності (с. 81-93); проаналізовано економічну ефективність ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств (с. 93-105); оцінено вплив ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств на величину перешкод, які постають на шляху до такого розвитку (с. 106-114).

У третьому розділі дисертаційної роботи «Розроблення та реалізація інструментарію планування та регулювання ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств» побудовано моделі планування фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств (с. 118-132); обґрунтовано потребу в підвищенні компетенцій працівників підприємств з планування ресурсного забезпечення інноваційного розвитку та регулювання інформаційного забезпечення управління цим розвитком (с. 132-145); розроблено інструменти та організаційні механізми регулювання ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств (с. 146-156).

Висновки до дисертаційної роботи повною мірою узагальнюють отримані автором найбільш значущі наукові результати проведеного ним дослідження.

При цьому поставлені дисертантом завдання дослідження, елементи наукової новизни та висновки до дисертації є взаємопов'язаними. Усі наукові результати, викладені в дисертації, автором отримано особисто. З наукових праць, що опубліковані в співавторстві, у дисертації використано тільки ті ідеї і положення, які є результатом особистої роботи дисертанта. Отже, наукові положення, висновки і рекомендації, наведені у дисертаційній роботі Гаврася Д. Р., є достовірними та обґрунтованими.

Наукова новизна одержаних результатів дисертаційного дослідження.

Аналіз тексту дисертаційної роботи та публікацій здобувача свідчить про наявність у них елементів наукової новизни.

Зокрема, дисертантом вперше запропоновано модель гнучкого планування фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств, застосування якої дає змогу коригувати у процесі такого планування наявні обмеження на обсяги та структуру фінансових ресурсів залежно від обчислених планових значень головних параметрів інноваційних проєктів підприємств (зокрема, прибутковості та ризикованості цих проєктів) та з урахуванням впливу цих параметрів на чинники, що визначають обсяги власних, позикових та залучених коштів, які компанії погоджуються інвестувати у заходи із забезпечення їхнього інноваційного розвитку (с. 119-131).

Заслужовують на увагу також і удосконалені дисертантом: система показників оцінювання економічної ефективності ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств (с. 95-99), механізм обґрунтування

потреби у підвищенні компетенцій працівників підприємств з планування ресурсного забезпечення інноваційного розвитку (с. 133-137), а також методичні засади регулювання ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємства у процесі подолання перешкод, які постають на шляху до цього розвитку (с. 146-151). Це дало змогу удосконалити теоретико-методичні основи економічного оцінювання та управління ресурсним забезпеченням інноваційного розвитку підприємств.

Окрім того, здобувачем було розвинуто теоретико-прикладні засади планування ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств, а саме, розширено класифікацію видів цього розвитку шляхом виділення низки додаткових ознак групування (с. 54-55) та теоретичні положення з регулювання ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств (с. 72-77; 140-144), зокрема, шляхом групування перешкод на шляху до інноваційного розвитку за такими новими ознаками: за етапами процесу провадження на підприємствах заходів із забезпечення їх інноваційного розвитку; за причинами, які зумовлюють перешкоди; за ієрархією перешкод.

Отже, одержані наукові здобутки дисертанта вирізняються належним рівнем наукової новизни.

Повнота викладу наукових положень і результатів дослідження в опублікованих працях.

Основні наукові положення та результати роботи повною мірою розкриті у 93 наукових працях, серед яких 17 статей у наукових фахових виданнях України, одна стаття – у зарубіжному виданні, що індексується у базі Scopus), трьох розділах у колективних монографіях. Загальний обсяг опублікованих праць – 9,12 друк. арк., з яких особисто автору належить 7,46 друк. арк.

Наукові положення та результати роботи апробовано на 70 міжнародних наукових конференціях.

Значення отриманих автором результатів дослідження для науки та практики.

Теоретична цінність отриманих автором дисертації результатів полягає у тому, що розроблені ним теоретико-методичні основи планування та регулювання ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств дають змогу поглибити розуміння закономірностей та складних механізмів, на яких базується економічне оцінювання та управління зазначеним забезпеченням.

Практичне значення результатів дисертаційної роботи полягає в наданні суб'єктам підприємницької діяльності обґрунтованих рекомендацій з планування та регулювання ресурсного забезпечення інноваційного розвитку. Окремі результати виконаного дослідження було використано у діяльності ТзОВ «Українська деревообробна компанія» (довідка № 13 від 10.04.2025 р.); ПП «Степанків» (довідка № 5/04 від 23.04.2025 р.); Сокільницької сільської ради Львівського району Львівської області (довідка № 02 від 24.04.2025 р.), також у навчальному процесі Національного університету «Львівська політехніка» (довідка № 67-01-488 від 14.04.2025 р.).

Відсутність академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації у дисертаційній роботі.

За результатами ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи Гаврася Дмитра Русланович «Планування та регулювання ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств», представленими в ній висновками за результатами аналізу офіційних статистичних даних, авторськими розрахунками, є підстави стверджувати про відсутність ознак фальсифікації та фабрикації наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації; у тексті дисертації автор коректно використовує наукові джерела, підкріплює власні твердження належними посиланнями та чітко відокремлює власні результати від запозичених даних. В публікаціях здобувача, виконаних у співавторстві, чітко визначено особистий внесок автора в отриманні результатів дослідження, що є свідченням дотримання вимог прозорості доброчесності у відображенні власного наукового доробку.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Відзначаючи високий науковий рівень дисертаційної роботи, варто зазначити певні зауваження, що мають уточнюючий і дискусійний характер, а саме:

1. На рис. 1.4 «Модель вибору джерел фінансового забезпечення інноваційного розвитку компанії» (с. 60) автор надає якісну характеристику низці показників (високе та невисоке їхні значення). Водночас, не наводяться критерії, за якими значення відповідних показників можна віднести до того чи іншого їхнього класу.

2. Описуючи на с. 65-66 методи планування, варто було би більш детально розглянути особливості їхнього використання у випадку планування ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств.

3. На с. 91 автору потрібно було би більш доладно описати процедуру визначення величини стійкого незворотного приросту певного фінансово-економічного результату господарської діяльності підприємства у звітному періоді порівняно із базовим за рахунок його інноваційного розвитку.

4. З даних табл. 2.8 на с. 100 випливає, що узагальнюючий показник ефективності ресурсного забезпечення інноваційного розвитку досліджуваних підприємств має тенденцію до зниження. Проте, дисертант не пояснив достатньо повно причини цієї тенденції.

5. У підрозділі 3.3 при описі рис. 3.6 (с. 148) доцільно було би конкретизувати пропоновані інструменти покращення компетенцій персоналу підприємств стосовно подолання перешкод, які постають при провадженні інноваційних проєктів.

У цілому висловлені зауваження не знижують наукової новизни та прикладної значущості отриманих результатів і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Загальний висновок.

Дисертація Гаврася Дмитра Руслановича є самостійно виконаною завершеною та цілісною науковою працею, що присвячена вирішенню актуального наукового та практичного завдання розроблення теоретичних

положень та обґрунтування методико-прикладних рекомендацій щодо планування та регулювання ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств.

Тема дисертації та загальна спрямованість виконаного дослідження відповідають спеціальності 051 «Економіка».

Результати дисертаційної роботи характеризуються значним ступенем наукової новизни, достовірністю, значущістю для науки та практики. Її положення повною мірою оприлюднено в наукових публікаціях. Дисертаційна робота виконана з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Дисертаційна робота «Планування та регулювання ресурсного забезпечення інноваційного розвитку підприємств» відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», постанові Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її автор, Гаврась Дмитро Русланович заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 – Економіка (галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки).

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
завідувачка кафедри економіки
Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського
Міністерства освіти і науки України

Ольга МАСЛАК

